

T.C.
ÇANKAYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KAMU HUKUKU ANA BİLİM DALI

“TIP CEZA HUKUKU”

YARGITAY KARARLARI IŞIĞINDA
HEKİMLERİN GÖREVİ İHMAL SUÇU

ÖĞRETİM ÜYESİ
Dr.Öğr.Üyesi Burcu ERTEM

HAZIRLAYAN
Rabia ERCAN (202098212)

ANKARA, OCAK 2022

İÇİNDEKİLER

İçindekiler.....	1
Kısaltmalar Cetveli.....	3
Giriş.....	4

BİRİNCİ BÖLÜM

HEKİMİN GÖREVİ İHMAL SUÇU, TANIMI, MADDİ VE MANEVİ UNSURLARI

1. İhmal Nedir?.....	5
2. İhmali Suçlar.....	5
2.1 Gerçek İhmali Suçlar.....	5
2.2 Gerçek Olmayan İhmali Suçlar.....	5
3. Görevi İhmal Suçu (TCK 257/2).....	6
4. Suçun Maddi Unsurları.....	7
4.1 Fail.....	7
4.2 Mağdur.....	8
4.3 Hareket.....	8
4.3.1 Görevin Gereklilerini Yapmakta İhmal veya Gecikme Göstermek.....	10
4.3.1.1 Kamu Görevlisinin Görevinin Gereğini Yapmakta İhmal Göstermesi....	10
4.3.1.2 Kamu Görevlisinin Görevinin Gereğini Yapmakta Gecikme Göstermesi.....	12
4.3.2 Kişilerin Mağduriyetine veya Kamunun Zararına Neden Olmak Ya Da Kişilere Haksız Bir Menfaat Sağlamak.....	13
5. Suçun Manevi Unsuru.....	14

İKİNCİ BÖLÜM

SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ BİÇİMLERİ, GÖREVLİ MAHKEME, YAPTIRIM VE ZAMANAŞIMI

1. Suçun Özel Görünüş Biçimleri.....	16
1.1 Teşebbüs.....	16
1.2 İştirak.....	17
2. Görevli ve Yetkili Mahkeme.....	17
3. Yaptırım.....	18

4. Zamanaşımı.....	18
Sonuç.....	19
Kaynakça.....	20

KISALTMALAR CETVELİ

Bkz.	: Bakınız
CBS	: Cumhuriyet Savcısı
C.	: Cilt
CMK	: 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu
Dr.	: Doktor
m.	: Madde
s.	: Sayfa
S./Sa.	: Sayı
TDK	: Türk Dil Kurumu
TCK	: 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu
vd.	: Ve devamı
Y	: Yıl

GİRİŞ

Hekimlerin görevi ihmal suçu, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanun'unun 257/2. maddesinde yer almaktadır. Esasında bu madde "Görevi Kötüye Kullanma Suçu" olup, hekimler için özel olarak düzenlenmiş bir madde değildir.

Çalışmamız iki ana bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde, ihmal kavramının ne olduğu, suçun maddi ve manevi unsurlarının nelerden ibaret olduğu, bu suçun işlenmesinde Türk Ceza Kanunu ve Yargıtay İçtihatları ışığında nasıl uygulandığı, bir suçun işlendiği durumda hangi hallerde görevi ihmal kapsamında değerlendirildiği, hangi hallerde ise başka suçların işlendiği konusu anlatılmaya çalışılacaktır.

Çalışmamızın ikinci bölümünde ise suçun özel görünüş biçimleri, görevli ve yetkili mahkeme, zamanaşımı ve yaptırımın ne olduğu konusunu ele alacağız.

Çalışmamız dahilinde, görevi kötüye kullanma suçu bakımından suçun hareket ve netice açısından objektif/sübjektif teoriler üzerinde durulmayacağı için sadece hekimler açısından suçun ne şekilde gerçekleştiği açıklanmaya çalışılacaktır.

BİRİNCİ BÖLÜM

HEKİMİN GÖREVİ İHMAL SUÇU, TANIMI, MADDİ VE MANEVİ UNSURLARI

1. İhmal Nedir?

Ceza hukukunda suçlar hareketin niteliğine göre ayrıma tabi tutulduğunda, hareketin şekli bakımından icrai suçlar ve ihmali suçları olarak ikiye ayrılmaktadır. İhmal, esas itibariyle bir kişinin yapmak zorunda olduğu bir hareketi yapmamasından ibarettir¹. Ancak, bu davranışlar sadece hukuk düzeni tarafından yapılması emredilen hareketlerin yapılmamasından ibarettir². Yani tüm ihmali davranışlar olarak düşünülemez.

2. İhmali Suçlar

İhmali suçlar da kendi arasında ikiye ayrılır. Bunlar; gerçek ihmali suçlar ve gerçek olmayan ihmali suçlardır.

2.1 Gerçek İhmali Suçlar

Gerçek ihmali suçlar doktrinde Salt/Sırf Hareket Suçları şeklinde de adlandırılmaktadır. Bu suçlar; kişinin kanunda tanımlanan icrai davranışı kasten yapmamasıyla oluşur ve suçun gerçekleşmesi için ayrıca neticenin de gerçekleşmesi zorunluluğu da yoktur³. Yani, failin kanunun emrettiği hareketi hiç yapmaması veya bu hareketi zamanında yapmaması yani geç yapması gibi değişik şekillerde işlenebilir.

2.2 Gerçek Olmayan/Görünüşte İhmali Suçlar

Bu suçlar da esas itibariyle, neticenin önlenmesi bakımından hukuki yükümlülük altında bulunan kişi tarafından, kanunda tanımlanan neticenin meydana gelmesinin engellenmemesi şeklinde gerçekleşir⁴. Buna örnek olarak ise, Örneğin boğulmakta olan bir kimseyi cankurtaranın kurtarmaması gibi durumlar somut olayın özelliklerine göre örnek verilebilir.

---

¹ TOZMAN, Önder: İhmal Suçlarında Teşebbüs ve Gönüllü Vazgeçme, TBB Dergisi, Sayı 84, 2009, s:161.

² TOROSLU, Nevzat / TOROSLU, Haluk: Ceza Hukuku Genel Kısım, Savaş Yayınevi, Ankara Eylül 2021. s.140.

³ AVCI, Mustafa / YERDELEN, Erdal: Karar İncelemesi – Garantörsel İhmali Suçta İhmali ve İcrai Davranış Ayrımı, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XIX, Y. 2015, Sa. 1, s:172.

⁴ AVCI, Mustafa / YERDELEN, Erdal: s.172.

3. Görevi İhmal Suçu (TCK 257/2)

Görevi ihmal suçu, esasen 5237 Sayılı Türk Ceza Kanun'unun 257/2. maddesinde yer alan "Görevi Kötüye Kullanma" suçu kapsamında düzenlenmiştir. Buna göre;

Madde 257- (1) Kanunda ayrıca suç olarak tanımlanan haller dışında, görevinin gereklerine aykırı hareket etmek suretiyle, kişilerin mağduriyetine veya kamunun zararına neden olan ya da kişilere haksız bir menfaat sağlayan kamu görevlisi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Kanunda ayrıca suç olarak tanımlanan haller dışında, görevinin gereklerini yapmakta ihmal veya gecikme göstererek, kişilerin mağduriyetine veya kamunun zararına neden olan ya da kişilere haksız bir menfaat sağlayan kamu görevlisi, üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Polis, doktor, hemşire. v.b gibi kamu görevlileri, kanun veya bir sözleşme uyarınca insanların hayatlarıyla ilgili olarak çeşitli davranışlarda bulunma yükümlülüğü bulunan kişilerdir. Bu kişilerin gereğini yapmamaları görevi kötüye kullanma suçunu oluşturacaktır.

Bununla birlikte, konumuz dahilince sadece kanun maddesinin 2. Fıkrası "hekimler" detaylı incelenecektir.

Tıbbi yanılmanın, dikkat ve özen yükümlülüğünün ihlali görevi kötüye kullanma suçu oluşturmayacağı için tıbbi müdahalenin sonucuna göre taksirle yaralama veya taksirle öldürme suçu oluşacaktır⁵. Hekimin bu tür tıbbi müdahaleleri sonucundaki öldürme⁶ veya yaralama eylemlerini görevi kötüye kullanma suçundan ayırmak gerekecektir. Konumuz dahilinde bunu Yargıtay kararları ışığında daha çok izah etmeye çalışacağız.

257. madde metni incelediğinde "kanunda ayrıca suç olarak tanımlanan haller dışında" demektedir. Yani, bu kanun maddesinin bir "torba hüküm" olduğunu anlamaktayız⁷. Yine,

⁵ ÜMİT, Ceyda: Hekimlerin Mesleklerinin Uygulanmasından Doğan Ceza Sorumluluğu, TAAD, Yıl:8, Sayı:32 (Ekim 2017) s.231.

⁶ Belirtmemiz gerekir ki, öldürme suçlarında fail "herkes" olabileceği için hekimin kamu görevlisi olup olmadığının bir önemi yoktur. DİZDAR, Emre: Hekimlerin Cezai Sorumluluğu, Galatasaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Hukuku Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Haziran 2018. s.150

⁷ "Olay tarihinde, kadastro teknisyeni ..., ... Köyü muhtarı ..., muhtar vekili ... ile kadastro çalışmalarında görevli bilirkişiler..... hakkında, gerçeğe aykırı kadastro tutanakları düzenledikleri iddiasıyla resmi belgede sahtecilik suçundan açılan kamu davasında; sanıkların sahtecilik kastıyla hareket ettiklerine dair kesin delil bulunmadığı dikkate alınarak; suç konusu taşınmazlarla ilgili kadastro tespitinin iptali konusunda kadastro mahkemesine hazine tarafından dava açılıp açılmadığının, açılmış ise sonucunun araştırılması, hüküm verilmiş ve kesinleşmiş ise kararların onaylı örneklerinin getirilmesi, sonucuna göre sanıkların eylemlerinin görevi kötüye kullanma suçunu oluşturup oluşturmayacağına tartışılması gerektiği gözetilmeden, yazılı şekilde hükümler kurulması," bozmayı gerektirmiştir., Y11.CD,1.3.2018, E. 2017/4216, K. 2018/1874; benzer şekilde, "Kamu görevlisinin resmi belgede sahteciliği" suçunu oluşturacağı cihetle; sahte olarak atıldığı iddia edilen imzalarından adlarına ait olan sanıkların bilerek ve farkında olarak imzalamış olmaları halinde eylemlerinin kamu görevlisinin resmi belgede sahteciliği, gerekli özeni göstermeden imzalamış olmaları halinde ise görevi kötüye kullanma suçunu

konuya ilişkin olarak Yargıtay 12. Ceza Dairesi'nin 07.04.2021 tarihli 2021/461 Esas ve 2021/3368 Karar sayılı ilamında; *“..sanık hakkında taksirle bir kişinin ölümüne neden olmak suçundan açılan kamu davasının yapılan yargılaması sırasında, her ne kadar dosyada içeriğine göre sanığın kusurlu eylemi ile ölüm nedeni arasında illiyet bağı bulunup bulunmadığı net olarak tespit edilememiş ise de, sanığın, ölenin olay gecesi saat 20:25'te hastaneye ilk müracaat ettiğinde şikayetlerini ayrıntılı dinleyip, “göğüs ağrısı, bıçak saplanır tarzda, soğuk terleme” şikayeti bulunduğunu da göz önüne alarak, Adli Tıp raporunda da belirtildiği üzere şikayetleri ile uyumlu hemogram, biyokimya, kardiak panel enzimlerini incelemeye yönelik kan tetkiklerinin alınarak, müşahade altına alınması ve belirli periodlar EKG kontrolü ve 4 saat sonra kardiak panel enzimlerinin tekrar edilerek hastanın gözlemde tutulması ve kardioloji konsültasyonlarını istemesi gerekirken, bunları yapmamak şeklindeki eksik ve kusurlu eyleminin TCK'nın 257/2. maddesindeki ihmal suretiyle görevi kötüye kullanma suçu kapsamında değerlendirilerek, sanığın atılı suçtan cezalandırılmasına karar verilmesi gerektiği gözetilmeden, delillerin hatalı değerlendirilmesi sonucu sanığın yazılı şekilde beraatine karar verilmesi”* bozmayı gerektirmiştir.

Yargıtay'ın bu kararında, ilk derece mahkemesi tarafından sanık hekim hakkında her ne kadar taksirli öldürme suçundan beraatine karar verilmişse bile, somut olayın “görevi kötüye kullanma” kapsamında kalıp kalmadığının değerlendirme dışı bırakılmasını bozma nedeni olarak kabul etmiştir. Buradan da aslında görevi kötüye kullanma suçunun bir torba hüküm niteliği taşıdığını görmekteyiz.

4. Suçun Maddi Unsurları

4.1 Fail

Görevi kötüye kullanma suçu bir özgü suç⁸ niteliğinde olduğu için, suçun faili ancak “kamu görevlisi olan⁹” hekimlerdir.

Yargıtay 12. Ceza Dairesi'nin 14.10.2020 tarihli 2019/13900 Esas ve 2020/5228 Karar sayılı ilamında da; *“ölüm neticesi ile sanığın tıp kurallarına aykırı davranışı arasında kesin bir*

---

oluşturabileceğinden eksik inceleme ve yetersiz gerekçe ile yazılı şekilde karar verilmiş olması” bozmayı gerektirmiştir., Y 21.CD, 12.12.2016, E. 2015/7961, K. 2016/752.

⁸ ZAFER, Hamide: Görevi Kötüye Kullanma Suçu (TCK: m.257), Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Cilt:25, Sayı:2, Prof.Dr.Ferit Hakan Baykal Armağanı, Aralık 2019, s.1535.

⁹ MEMİŞ KARTAL, Pınar: Görevi Kötüye Kullanma Suçu (TCK m.257), Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan, s:1381.

¹⁰ Yargıtay 15. Ceza Dairesinin 14/03/2017 tarihli ve 2017/14316 Esas, 2017/7499 karar sayılı ilamında, *“...doktor olan sanıkların özel hastanede çalışanı olmaları nedeni ile de, eylemlerinin görevi kötüye kullanma suçuna vücut vermeyeceği anlaşıldığından..”* şeklinde kararından da anlaşılmaktadır.

illiyet bağının kurulamayacağına belirtilmesi karşısında, olaya uygun düşen bilirkişi raporlarındaki tespitlerin dosya içeriği ile uyumlu olduğu ve bu suretle taksirle öldürme suçunun unsurlarının oluşmadığı; ayrıca kamu görevlisi olmayan sanığın olaya konu tıbbi girişimi özel bir tıp merkezinde gerçekleştirmesi karşısında, somut olayda TCK'nın [257.](#) maddesinde tanımlanan ihmali davranışla gerçekleştirilen görevi kötüye kullanma suçunun oluştuğundan da söz edilemeyeceği anlaşılmalıdır; sanığın kusurlu olduğuna ve nedensellik ilişkisinin kurulabileceğine ilişkin temyiz itirazlarının reddiyle hükmün onanmasına karar vermek gerekmiştir.” görüldüğü üzere, Yargıtay bu kararında özel bir tıp merkezinde gerçekleştirilen eylemin kamu görevlisi kapsamında içermediğini izah etmiştir. Yani kamu görevlisi olmayan hekimlerin işledikleri suçlar görevi kötüye kullanma suçu kapsamında değil, başka suç tanımlara uydukları takdirde o suçlardan dolayı cezalandırılabilirlerdir.

Aile hekimleri durum ise aile hekimleri Sağlık Bakanlığı ile sözleşmeli olarak görev yapmaktadır. Ayrıca 5258 sayılı Aile Hekimliği Kanunu'nun 6'ncı maddesinde; “*Aile hekimi ve aile sağlığı çalışanları*¹¹, görevleriyle ilgili ya da görevleri başında işledikleri veya kendilerine karşı işlenen suçlarda Devlet memurları gibi kabul edilir.” şeklinde tanımlayarak, aile hekimlerinin devlet memurları gibi kabul edileceğine yer vermiştir¹².

4.2 Mağdur

Suçun mağduru esas itibarıyla toplumu oluşturan herkeştir¹³. Yani herkes suçun mağduru olabilir. Ancak hekimler açısından değerlendirildiğinde suçun mağduru genel olarak söz konusu hastalar veya hasta yakınlarıdır.

4.3 Hareket

Suçun oluşabilmesi için fail; görevin gereklerini yapmakta ihmal veya gecikme gösterecek ve kişilerin mağduriyetine veya kamunun zararına neden olacak ya da kişilere haksız bir menfaat sağlayacaktır. Aynı zamanda, görevi kötüye kullanma suçunun oluşabilmesi için kamu görevlisinin yapmakta ihmal veya gecikme gösterdiği hareketi ile görevi arasında en azından nedensellik bağı bulunması gerekmektedir¹⁴. Konuyu ilişkin olarak;

---

¹¹ 5258 sayılı Aile Hekimliği Kanunu m.2/2 “*Aile sağlığı çalışanı; aile hekimi ile birlikte hizmet veren hemşire, ebe, sağlık memuru gibi sağlık elemanıdır.*”

¹² HATİPOĞLU, Gözde: Hekimin Görevi Kötüye Kullanma Suçu Bakımından Ceza Sorumluluğu, Yaşar Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Bornova/İzmir, Temmuz 2020. s.92.

¹³ ÜZÜLMEZ, İlhan: Görevi Kötüye Kullanma Suçu (Tck M. 257), Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XVI, Y. 2012, Sa. 1. s.195

¹⁴ BAŞARAN, Serkan: Görevi Kötüye Kullanma, Kamu Hukuku (Ceza Ve Ceza Muhakemesi Hukuku) Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara 2016, s. 68

Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 16.05.2017 tarihli 2017/12-271 Esas ve 2017/278 Karar sayılı ilamında; "...'ın ölümünün trafik kazasına bağlı kaburga, kalça, kafatası, köprücük kemiği kırıkları ile birlikte iç organ yaralanması ve bunlara bağlı gelişen komplikasyon sonucu meydana geldiğine dair Adli Tıp Kurumu 1. İhtisas Kurulunun 17.02.2006 tarihli raporu; sanığın tıbbın gereklerini yapmaması sebebiyle kusurlu olduğuna ancak bu kusurlarının kaza ile ...'ın ölümü arasındaki illiyet bağını kesmediğine dair Yüksek Sağlık Şurası kararı ve kırıkların tespit edilememesinin eksiklik olduğuna ancak kişide tespit edilen travmatik değişimlerin ağırlıkları ve kişinin yaşı da dikkate alındığında, zamanında tespit edilip uygun tedaviye başlanması durumunda dahi kurtulmasının kesin olmadığına dair Adli Tıp Kurumu 1. İhtisas Kurulunun 13.03.2013 tarihli raporu birlikte sanığın davranışları ile meydana gelen ölüm neticesi arasında nedensellik bağının kesin olarak belirlenemediği, değerlendirildiğinde; bu sebeple sanığın meydana gelen ölüm neticesinden sorumlu tutulamayacağı, bununla birlikte Acil Sağlık Hizmetleri Yönetmeliğinin 24. maddesinin 2 ve 3. fıkraları gözetildiğinde sanığın, genel beden travmasına ve çoklu kemik kırıklarına maruz kalmış öleni stabilizasyonu sağlanıncaya kadar ve tıp çevrelerinde genel olarak kabul gördüğü şekilde yirmidört saat müşahede altında tutması veya başka bir sağlık kuruluşuna sevk etmesi gerekirken, beş saat sonunda taburcu ederek evine göndermesi suretiyle görevinin gereklerini yerine getirmekte ihmal gösterdiği, bu haliyle eyleminin TCK'nun 257/2. maddesinde düzenlenen görevi ihmal suçunu oluşturduğu ve bu suçtan mahkûmiyetine karar verilmesi gerektiği gözetilmeden, sanığın eyleminin taksirle bir kişinin ölümüne neden olma suçu kabul edilerek TCK'nun 85/1. maddesi gereğince cezalandırılmasına karar verilmesinde isabet bulunmamaktadır.." şeklinde bahsetmek suretiyle, sanık hekimin eylemi ile ölüm neticesinin meydana gelmesi arasında, taksirle ölüme sebebiyet verilebilmesi için illiyet bağının bulunmasının gerektiğini, ancak söz konusu somut olayda hekimin davranışları ile ölüm neticesi arasında illiyet bağının kesin olarak belirlenemediği nedeniyle eylemin sadece görevi ihmal kapsamında kalması gerektiği açıklamıştır.

Yani, Yargıtay kararlarında gördüğümüz üzere; hekimin, tıbbi müdahalede eksiklik ve ihmalinin bulunduğu durumlarda hekimin eylemi ile gerçekleşen taksirle öldürme/yaralama neticesi arasında illiyet bağının kesin veya mutlak olarak kurulamadığı durumlarda, bu suçlardan sorumlu tutulamayacağını, ancak hekimin ihmali davranışı nedeniyle TCK'nın

257/2. maddesindeki ihmali davranışla görevi kötüye kullanma suçunu oluşturduğunu kabul etmektedir¹⁵.

4.3.1 Görevin Gereklere Yapmakta İhmal veya Gecikme Göstermek

4.3.1.1 Kamu Görevlisinin Görevinin Gereğini Yapmakta İhmal Göstermesi

İhmal, kelime anlamı olarak “*gereken ilgiyi göstermeme, boşlama, savsaklama, savsama, önem vermeme*”¹⁶dir. Yargıtay Ceza Genel Kurulu’nun, 21.10.2014 tarihli, 2012/4-1283 Esas ve 2014/430 Karar sayılı ilamından da; “*Öğretide ihmalden kastedilenin görevin hiç yapılmaması olduğu, görevin kapsamına giren bir işin gereği gibi yapılmaması, diğer unsurlarının da oluşması kaydıyla icrai hareketle görevi kötüye kullanma suçunu oluşturacağı da ileri sürülmektedir.*” şeklinde açıklanmıştır.

Uygulamada özellikle hekimler açısından hastanın somut durumuna göre müşahade altında tutulması gereken süreler altında gözetimin yapılmadığı nedeniyle hastada gerçekleşen komplikasyonlara ilişkin durumlar söz konusu olabilir. Konuya ilişkin olarak; Yargıtay Ceza Genel Kurulu’nun 09.12.2014 tarihli 2014/12-103 Esas ve 2014/552 Karar sayılı ilamında ise; “*..Doktor olarak görev yapan sanıkların, taksirle yaralanma sebebiyle acil servise müracaat eden ölene yönelik yaptıkları muayene ve istedikleri tetkiklerle ölende çoklu pelvis kırığı, çoklu kot kırıkları ve kanlı idrar yaptığını tespit ettikten sonra acil cerrahi müdahaleyi gerektirir patoloji bulunmadığına karar vermiş olmalarının dosyadaki raporlara göre tıp kurallarına uygun olduğu, bununla birlikte genel beden travmasına ve çoklu kemik kırıklarına maruz kalmış öleni Acil Sağlık Hizmetleri Yönetmeliğinin 24/2. maddesi uyarınca stabilizasyonu sağlanıncaya kadar ve tıp çevrelerinde genel olarak kabul gördüğü şekilde 24 saat müşahade altında tutmaları gerekirken 6-7 saat içinde taburcu etmeleri sebebiyle olayda görevlerinin gereklerini yapmakta ihmal gösterdikleri, ancak bu davranışlarıyla meydana gelen ölüm neticesi arasında nedensellik bağının bulunmadığı, başka bir anlatımla sanıklarının ihmali davranışlarının ölüme neden olacak nitelikte bulunmadığı, zira ölümün genel beden travması sebebiyle öngörülemez ve engellenemeyecek biçimde ortaya çıkan akciğer embolisi komplikasyonu sebebiyle gerçekleştiğinin bilirkişi raporlarıyla kesin olarak belirlendiği, bu sebeple sanıkların ölüm sonucundan sorumlu tutulamayacakları, bununla birlikte genel beden*

¹⁵ COŞKUN İNCE, Şenay: Tıbbi Müdahalelerde Hekimin Ceza Sorumluluğu, Adli Tıp Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Malatya 2020. s.35

¹⁶ TDK: <https://sozluk.gov.tr/> Erişim Tarihi: 21.12.2021

travmasına maruz kalmış öleni erken taburcu etmek suretiyle görevlerinin gereklerini yerine getirmekte ihmal gösterdikleri, bu ihmal sebebiyle ölenin ölüm anına kadar yaşadığı çeşitli sıkıntılara maruz kalmasına diğer bir deyişle mağduriyetine sebep oldukları anlaşıldığından, sanıkların eylemlerinin T.C.K.nun 257/2. maddesi kapsamında görevi ihmal suçunu oluşturduğu ve bu suçtan mahkumiyetlerine karar verilmesi gerektiği gözetilmeden beraatlerine karar verilmesinde isabet bulunmamaktadır”.

Yargıtay kamu görevlisi hekimlerinin aydınlatma yükümlülüğünü yerine getirmemesini de ihmal suretiyle görevi kötüye kullanma suçu olarak değerlendirmektedir¹⁷.

Yargıtay, hekimin hastanın ayrıntılı şikayetlerini dinleyip, gereken önceliği göstermeyip şikayetler ile uyumlu tetkikler¹⁸ yaptırmamasını da görevi ihmal kapsamında değerlendirmiştir.

Yargıtay 12. Ceza Dairesi'nin 07.10.2020 tarihli, 2020/1855 Esas ve 2020/4937 Karar sayılı ilamında; *“..sanığın, ölenin olay gecesi saat 02:35 te hastaneye ilk müracaat ettiğinde şikayetlerini ayrıntılı dinleyip, kol ve göğüs ağrısı şikayeti bulunduğunu da göz önüne alarak, Adli Tıp raporunda da belirtildiği üzere şikayetleri ile uyumlu tetkiklerini yaptırmaması, müşahadeye alıp takip etmesi, dahiliye veya kardiyoloji konsültasyonlarını istemesi gerekirken, bunları yapmamak şeklindeki eksik ve kusurlu eyleminin TCK'nun 257/2. maddesindeki ihmal suretiyle görevi kötüye kullanma suçu kapsamında kaldığı..”* kararı da bu yöndedir.

Yine, Yargıtay'ın güncel kararlarında hekimin ameliyat sonrası komplikasyon eksikliklerinin de görevi kötüye kullanma suçu olarak değerlendirdiğini görmekteyiz. Yargıtay 12. Ceza Dairesi'nin 21.10.2020 tarihli, 2018/3113 Esas ve 2020/5389 Karar sayılı ilamında; *“Adli Tıp Kurumu Başkanlığı 2. İhtisas Kurulunun 13/12/2013 tarihli raporunun sonuç kısmında; “ameliyat sonrası kalça protezi çıkışı oluşarak, sinire bası yaptığı ve sinir hasarına neden olduğunun anlaşıldığı, hastaya konulan sol koksartroz tanısı sonucu ameliyat endikasyonu bulunduğu, ameliyat sonrası ilk 24 saatte gelişen total kalça protezi çıkışı ve siyatik sinir paralizisinin bu tür ameliyatlardan sonra oluşabilen "komplikasyon" olarak*

¹⁷ HAKERİ, Hakan: Tıp Ceza Hukuku, Seçkin Yayınevi, Ankara Mayıs 2021. s.336. Ayrıca bkz.

¹⁸ Yargıtay 12. Ceza Dairesi'nin 08.01.2020 tarihli, 2019/13238 Esas ve 2020/234 Karar sayılı ilamında; *“..her ne kadar ölen ve katılanın ilk müracaatı sırasında uyguladığı teşhis ve tedavi tıp kurallarına uygun bulursa dahi, ikinci müracaat üzerine ölenin ilgili branşlarla konsülte ederek, tetkik ve tedavisini sağlamasında ihmal gösterdiği, ölenin başka bir hastaneye ambulansla nakledilmesi gerekirken, gideceği hastane ile irtibat sağlanmaksızın, katılanın çocuğunu kendi imkanları ile başka bir hastaneye götürmek zorunda bırakılması ve böylece tedavide gecikmeye sebep olunması suretiyle eyleminin TCK'nun 257/2. maddesindeki görevi ihmal suçunu oluşturduğu ve mahkumiyetine karar verilmesi gerektiği gözetilmeksizin, yazılı şekilde beraatine karar verilmesi bozmayı gerektirmiştir..”*

nitelendirildiği, ancak her iki komplikasyonun birlikte görülmesi dikkate alındığında, ameliyat sonrası röntgen değerlendirilmesinde asetabuler komponentin muhtemel yerleşim probleminin olması ve erken dislokasyon sebepleri arasında sayılan protezin uyumsuz yerleştirilmesi gibi faktörlerin yeterince değerlendirilmediği, ameliyat sonrası güvenli zon denilen hareket açıklığının tanımlanmaması ve gelişen siyatik sinir hasarı sonrası steroid uygulanmaması ve iyileşme yönünden fizik tedavi uygulanmaması gibi tedavi eksikliklerinin de bulunduğu, söz konusu durumların komplikasyon yönetiminde eksiklik olarak değerlendirildiği, ortopedi ve travmatoloji uzmanı doktor ...'un bu yönden kusurlu bulunduğu” bildirilmiş olması karşısında, sanığın eyleminin TCK'nın 257/2. maddesindeki ihmali davranışla görevi kötüye kullanma suçu kapsamında değerlendirilerek, sanığın atılı suçtan cezalandırılmasına karar verilmesi gerektiği gözetilmeden, delillerin hatalı değerlendirilmesi sonucu TCK'nın 89/1. maddesi uyarınca hüküm kurulması, bozmayı gerektirmiştir..” kararı da bu yöndedir.

4.3.1.2 Kamu Görevlisinin Görevinin Gereğini Yapmakta Gecikme Göstermesi

Gecikme, bir işin yapılması gereken zamandan sonra yerine getirilmesidir. Görevin gereklerini yapmakta gecikme ise, belirli bir süre içinde yapılması öngörülen işin gereken süre geçtikten sonra yapılmasıdır. Yani kamu görevlisi tarafından görevinin gereklerini yapmakta, ancak süresi içinde yapmamaktadır. Gecikmeden bahsedilmek için, görevin belli bir sürede yerine getirilmesi zorunluluğu olacaktır. Bu zorunluluk mevzuattan veya görevin mahiyeti ve somut olayın özelliklerinden kaynaklanabilecektir¹⁹. Bu süre ise genellikle “makul” süredir²⁰.

¹⁹ YOKUŞ SEVÜK, Handan: Görevi Kötüye Kullanma Suçu (TCK, m. 257), DÜHFD, Cilt: 23, Sayı: 39, Y. 2018, s.279.

²⁰ Aynı Görüş: HATİPOĞLU: s.102.

Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 28.01.2021 tarihli 2018/5-445 Esas ve 2021/12 Karar sayılı ilamında; “Kamu görevlisinin, emir ve talimat olmaksızın hukuken belirlenmiş olan görevinin gereğini yapmaması, hareketsiz kalması veya belirli bir süre içinde yerine getirmesi gerekeni, o süre içinde yerine getirmemesi yani savsamasıdır. Kanun'da işlem için bir süre belirtilmişse, o sürenin görev yerine getirilmeden geçirilmesi ile suç oluşur. Eğer işlem için bir süre belirtilmemişse o işlemin yapılması için gerekli olan 'makul sürenin' gerçekleşmesiyle suç oluşacaktır. Görevin niteliği ve somut olayın özelliklerine göre makul sürenin geçip geçmediği tespit edilir. Görevin geç yerine getirilmiş olması da ihmali sayılır. Gecikme durumunda, görev yapılmış olmakla beraber geç yapılmış olması ihmali suç teşkil eder. Belirtelim ki, bir emrin yerine getirilmesi söz konusu ise ve emir veren bir süre belirtmişse; bu süre içinde emrin yerine getirilmemesi veya süre geçirildikten sonra yerine getirilmesi ihmali teşkil eder. Görevin bir emirden doğması ile düzenleyici bir işlemden doğması arasında fark yoktur. Görevde gecikme olup olmadığı yapılması gereken işin önemine, kamu görevlisinin iş yoğunluğuna göre belirlenir. Aynı koşullardaki bir kamu görevlisinin o işi ne kadar sürede yapabileceği objektif olarak belirlenip failin gecikmesi ile karşılaştırılır (Hamide Z., Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. 25, S. 2).”

4.3.2 Kişilerin Mağduriyetine veya Kamunun Zararına Neden Olmak ya da Kişilere Haksız Bir Menfaat Sağlamak

Görevi kötüye kullanma suçunun gerçekleşebilmesi için, görevin gereklerini yapmakta ihmal veya gecikme göstererek, ya kişilerin mağduriyetine ya kamunun zararına ya da haksız bir menfaat sağlamak gerektiği için suç seçimlik harekete tabidir²¹²². Seçimlik hareketlerin hepsinin aynı anda gerçekleşmesi durumunda sadece bir görevi kötüye kullanma suçu oluşacaktır²³.

Keza, maddenin gerekçesinde de bu husus “*Kamu görevinin gereklerine aykırı olan her fiili cezai yaptırım altına almak, suç ve ceza siyasetinin esaslarıyla bağdaşmamaktadır. Bu nedenle, görevin gereklerine aykırı davranışın belli koşulları taşıması hâlinde, görevi kötüye kullanma suçunun oluşturabileceği kabul edilmiştir. Buna göre, kamu görevinin gereklerine aykırı davranışın, kişilerin mağduriyetini sonuçlamış olması veya kamunun ekonomik bakımdan zararına neden olması ya da kişilere haksız bir kazanç sağlamış olması hâlinde, görevi kötüye kullanma suçu oluşabilecektir.*

Görevin gereklerine aykırı davranışın, kişinin mağduriyetine neden olması gerekir. Bu mağduriyet, sadece ekonomik bakımdan uğranılan zararı ifade etmez. Mağduriyet kavramı, zarar kavramından daha geniş bir anlama sahiptir. Örneğin kişi, tabii tutulduğu sınavda başarılı olmasına rağmen, başarısız gösterilmiş olabilir. Bir imar planı uygulamasında, belli bir parsel, sahibine duyulan husumet dolayısıyla, plan tekniğine aykırı olarak, yeşil alan olarak gösterilmiş olabilir. Kişinin, kamusal bir finans kaynağından yararlanması için gerekli şartları taşıdığı hâlde, yararlanması engellenmiş olabilir. Kişinin, belli bir sınav veya ticari faaliyetle ilgili olarak gerekli izin koşullarını taşıdığı hâlde, bu faaliyeti engellenmiş olabilir.” şeklinde düzenlenmiştir.

Mağduriyet kavramı, sadece kişinin maddi ve ekonomik yönden zarara uğraması değil, aynı zamanda kişinin manevi anlamda bir haksızlığa uğratılmasını da kapsayacak şekilde daha

²¹ ÜZÜLMEZ: s.208.

²² Yargıtay Ceza Genel Kurulu’nun 02.06.2021 tarihli, 2016/11-500 Esas ve 2021/243 Karar sayılı ilamı; “Görevi kötüye kullanma suçunun oluşması, kamu görevlisinin görevinin gereklerine aykırı hareket etmesinden, kişilerin mağdur olması veya kamunun zarar görmesi ya da kişilere haksız kazanç sağlanmasına bağlıdır. Bu sonuçları doğurmayan norma aykırı davranışlar suç olarak değerlendirilemez. Maddenin birinci fıkrasında düzenlenen suç yalnız icrai hareketle işlenebilir. Bu suçun ihmali hareketle gerçekleştirilmesi mümkün değildir. Suçun ikinci fıkrada belirtilen hâli ise ihmali hareketle işlenebilir. Her iki fıkra açısından suçun manevi unsuru kasttır. Görevini belirleyen kanuni hüküm ve talimatlara aykırı davrandığını bilen kamu görevlisinin bu tür bir davranışı istemesi kastı teşkil eder.” şeklinde görüşlere yer verilmiştir. (M. E. Artuk - A. Gökçen - A. C. Yenidünya, Ceza Hukuku Özel Hükümler, Adalet Yayınevi, 12. bası 2012, s.904; D. T. - M. Ruhan Erdem - M. Önok, Teorik ve Pratik Ceza Hukuku, Seçkin Yayınevi, 9. bası, 2013, s. 913)”

²³ Ayrıca bkz. OKUYUCU ERGÜN, Güneş: Görevi Kötüye Kullanma Suçu, TBB Dergisi, Sayı 82, 2009, s.12.

geniş bir kavramdır²⁴. Örneğin, “..saat 04:00 sıralarında görevli olarak katıldığı ölü muayene ve otopsi işlemi sırasında hekimin, savcı tarafından kendisinin uzun süredir bekletildiği gerekçesiyle isteksiz davranıp, bu işlemin sabah yapılmasını söylediği, otopsi başladıktan sonra da, cesetten uzak durup, elleri cebinde ilgisiz tavırlar sergilemesi üzerine otopsi işleminin daha geç tamamlanması nedeniyle ölü yakınlarının yaşadığı mağduriyet..”²⁵ de manevi anlamdaki mağduriyet olarak değerlendirilmektedir.

5. Suçun Manevi Unsuru

Görevi kötüye kullanma suçu, kasten işlenebilen bir suç olup, bu suçun taksirle işlenmesi mümkün değildir²⁶. Keza, Yargıtay Ceza Genel Kurulu’nun 10.04.2018 tarihli, 2015/4-326 Esas ve 2018/165 Karar sayılı ilamı; “Görevi kötüye kullanma suçunun 257’nci maddenin 1’inci fıkrasında düzenlenen şekli sadece icrai bir hareketle işlenebilir. İhmali hareketle işlenemez. Suçun 2’nci fıkrada belirtilen hali ise, ihmali hareketlerle işlenebilir. Her iki fıkra bakımından da suçun manevi unsuru kasttır, görevini belirleyen kanuni düzenleme ve talimatlara aykırı davrandığını bilen kamu görevlisinin, bu türlü bir davranışı istemesi kasti teşkil eder. Burada sözü edilen kast genel kasıttır.” kararı da kasti bu şekilde açıklamıştır.

Kastın oluşabilmesi doktrinde çeşitli tartışmalar vardır. Bir kısım görüş²⁸, kamu görevlisinin sadece kendi görevine giren bir işi yerine getirmemek iradesiyle davranmasının yeterli olmadığını; bunun ayrıca kişilerin mağduriyetine veya kamu zararına neden olmak ya da kişilere haksız kazanç sağlama bilinci ve iradesine de sahip olması gerektiğini ifade ederken,

Bir kısım görüş²⁹ ise; objektif cezalandırma şartlarının varlığını failin bilmesi gerekmediğinden, görevi kötüye kullanma suçunda ise failin kişilerin mağduriyeti, kamunun

²⁴ BAŞARAN: s.85.

²⁵ HATİPOĞLU: s.115. “Y4.CD 8.10.2013 tarihli kararında <http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/4cd-2013-18243.htm> (Erişim Tarihi:14.01.2020)”

²⁶ ZAFER: s.1554.

²⁷ Yargıtay 11. Ceza Dairesi’nin 4.10.2017 tarihli 2015/3680 Esas ve 2017/6274 Kara sayılı ilamında; “...pilot uygulamadan kaynaklanan aksaklıklar ve yanlışlıklar sonucu, hataen görev yaptığı aile hekimliği kapsamı dışındaki kişileri misafir olarak muayene etmiş olmasına rağmen üye kayıt formu düzenlememesi gerekirken hasta olarak listelere kaydettirmesi eyleminde, sahtecilik kasti ile hareket ettiği hususunda her türlü şüpheden uzak kesin ve inandırıcı delil elde edilemediği, kaldı ki ilgili formların toplum sağlığı merkezince teyid edilerek aile hekiminin hastası olup olmadığının tespiti gerektiğinden, düzenlenen belgelerin aldatıcılık niteliğini haiz olmadığı, ancak kasti tespit edildiği takdirde eylemin küll halinde ihmali suretiyle görevi kötüye kullanmak suçu kapsamında kalıp kalmadığının değerlendirilmesi gerektiği gözetilmelidir..”

²⁸ OKUYUCU ERGÜN.:s.25, Aynı görüş: ZAFER: s.1555.

²⁹ YOKUŞ SEVÜK, Handan: s. 295.

zararı, kişilere haksız bir kazanç sağlama neticelerinin gerçekleşeceğini bilmesi ve istemesi suçun oluşabilmesi için gerekmeyecektir.

Hekimler açısından değerlendirdiğimizde ise, hekimin bir hastasının mağduriyetine veya kamunun zararına veya herhangi birine haksız kazanç sağlama düşüncesi içerisinde hareket etmeyeceği inancına varılarak, bu şartın kastın oluşması için aranmaması gerektiğini düşünmekteyiz.

İKİNCİ BÖLÜM

SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ BİÇİMLERİ, GÖREVLİ MAHKEME, YAPTIRIM VE ZAMANAŞIMI

1. Suçun Özel Görünüş Biçimleri

1.1 Teşebbüs

Teşebbüs, bir suçun işlenmesinde icra hareketlerinin başladıktan sonra elinde olmayan şekilde tamamlanamaması halidir³⁰. TCK'nın 257/2. maddesinde düzenlenen ihmal suretiyle görevi kötüye kullanma suçuna teşebbüsün mümkün olup olmadığı ise tartışmalıdır.

Bir görüşe göre; ihmali hareketle işlenen suçlarda hareket neticeye bitişik olduğu için söz konusu hareketin gerçekleşmesiyle suç tamamlanacağından bu suçlara teşebbüs mümkün değildir demektir³¹.

Bir görüşe göre ise³²; “Kamu görevlisinin görevinin gereklerine uygun davranmak için veya bu nedenle kendisine veya üçüncü bir şahsa bir çıkar sağlanması talebinde bulunması, ancak çıkarın muhatabı tarafından sağlanmadığı hallerde suçun teşebbüs aşamasında kaldığını kabul etmek gerekmektedir. Buna karşılık, çıkar sağlama teklifinin haklı bir hususun temini için kamu görevlisiyle muhatap durumundaki kişi tarafından geldiği hallerde, kamu görevlisinin bunu kabul etmemesi halinde, aslında akim kalmış görevi kötüye kullanmaya azmettirme söz konusudur. Hukukumuzda akim kalmış azmettirmeyi cezalandırmaya imkân sağlayan bir düzenleme söz konusu olmadığından, bu kişiyi akim kalmış görevi kötüye kullanmaya azmettirmeden cezalandırmak mümkün değildir. Ancak bu durum azmettirme fiilinin oluşturduğu diğer suçlardan dolayı failin cezalandırılmasına engel değildir. Nitekim uygulamada bu gibi hallerde fiilin hakaret suçunu oluşturduğu kabul edilmektedir” demek suretiyle, görevi kötüye kullanma suçunun da teşebbüse elverişli olduğunu kabul etmektedir.

Kanaatimizce hekimler açısından bir değerlendirme yapılacak ise, hekimler açısından ihmal suretiyle görevi kötüye kullanmada teşebbüsün uygulanamayacağını düşünmekteyiz.

³⁰ HAKERİ, Hakan: Ceza Hukuku Genel Hükümler, Adalet Yayınevi, Ankara 2016. S.483-484.

³¹ TOROSLU/TOROSLU: s.295-296.

³² ÜZÜLMEZ: s.211.

1.2 İştirak

Görevi kötüye kullanma suçunun “özgü suç” olduğunu yukarıda detaylı olarak izah etmiştik. Bu nedenle bu suça iştirak;

TCK'nın 40/2 maddesi “*Özgü suçlarda, ancak özel faillik niteliğini taşıyan kişi fail olabilir. Bu suçların işlenişine iştirak eden diğer kişiler ise azmettiren veya yardım eden olarak sorumlu tutulur.*” hükmüne binaen kamu görevlisi olmayan kişilerin sadece azmettiren veya yardım eden olarak sorumlu tutulabileceklerdir.

Ancak, genel kural gereğince görevi kötüye kullanma suçunun birden fazla kamu görevlisi tarafından işlenmesi halinde, TCK'nın müşterek failliği düzenleyen 37/1. madde hükmü uygulanacağı ve her bir kamu görevlisi müşterek fail olarak cezalandırılacağı³³ göz önüne alındığında, somut olaya ilişkin hemşire veya hekimlerin aynı anda iştirak hükümlerine göre yargılanabileceğini söyleyebiliriz.

2. Görevli ve Yetkili Mahkeme

Kamu görevlisi olan hekimlerin görevi kötüye kullanma suçu bakımından yargılanabilmeleri için soruşturma izni alınması gerekmektedir. Hekime, isnat edilen suçun(soruşturma konusunun) hekimin görevi ile ilgili bir suç olup olmadığının da tespit edilmesi gerekmektedir. Bu şartlar olmaksızın doktorlara 4483 Sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'un üzerinden yasal işlem başlatılamayacaktır³⁴.

Buna ilişkin olarak bir örnek; “*Kadın Doğum Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesinde; gerekli tıbbi müdahaleleri yeterince ve zamanında yapmayarak hastanın ölümüne neden olmak eyleminden dolayı iki hekim hakkında 4483 sayılı Kanun uyarınca yapılan ön inceleme sonucunda soruşturma izni verilmemiş. Yapılan itiraz üzerine, Ankara Bölge Adliye Mahkemesince; “Dr Sami Ulus Çocuk Hastanesinde takipli hastanın 11.05.2014 tarihinde ölümünden önceki 15 gün içerisinde, hastaneye 3 kez gelişinin bulunduğu, antibiyotik tedavisine başlanıldığı, ancak, bebeğin 11.05.2014 günü evinde vefat ettiği, bunun üzerine yapılan otopsi raporunda bebeğin ölümünün akciğer enfeksiyonu (viral pnömoni) sonucu meydana geldiği sonucuna varıldığı, kamu görevlilerine isnat edilen gerekli tıbbi müdahalelerin yeterince ve zamanında yapmamak eyleminden dolayı hazırlık soruşturması*

³³ ARTUK Mehmet Emin/ GÖKÇEN Ahmet/ YENİDÜNYA Caner; Ceza Hukuku Özel Hükümler, 10. Basi, Ankara 2010. s. 949.AKTARAN, MEMİŞ KARTAL: s.1392.

³⁴“<https://www.tugsanyilmaz.av.tr/saglik-hukuku/doktorlara-yonelik-ceza-sorusturmasi-sureci>” Erişim Tarihi: 04.01.2021

açılmasını gerekli kılacak yeterli kanıt bulunduğu.” gerekçesiyle müştekinin itirazının kabulüne ve yetkili merci kararının kaldırılmasına karar verilmiştir”³⁵.

Görevi kötüye kullanma suçunun görevli mahkemesi asliye ceza mahkemesidir³⁶. Yetkili mahkemesi ise temel kural olan suçun işlendiği yer mahkemesidir.

3. Yaptırım

Görevi kötüye kullanma suçları ön ödeme veya uzlaşmaya tabi suçlardan değildir. Kamu davasının ertelenmesi de mümkün değildir. Ancak suçun altı-üst sınırları gereğince ve belli koşulların sağlanması durumunda hükmün açıklanmasının geriye bırakılmasına ilişkin hükümlerin uygulanması mümkündür.

Görevi kötüye kullanma suçu bakımından kanun maddesine göre; 257/1 gereğince görevinin gereklerine aykırı hareket etmek suretiyle, görevi kötüye kullanma suçunda saltı aydan iki yıla kadar hapis cezası,

257/2 gereğince görevinin gereklerini yapmakta ihmal veya gecikme göstererek, kişilerin mağduriyetine veya kamunun zararına neden olan ya da kişilere haksız bir menfaat sağlayan kamu görevlisi ise, üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Ayrıca, görevi kötüye kullanmaktan dolayı hapis cezasına alan sanık için kamu görevlisi hakkında, TCK'nın 53/5. maddesi çerçevesinde belli hakları kullanmaktan yoksun bırakma tedbirinin uygulanması gerekmektedir³⁷.

4. Zamanaşımı

TCK'nın 257/2. maddesindeki ihmal suretiyle görevi kötüye kullanma suçunu oluşturduğu, anılan suç 5237 Sayılı TCK'nın 66/1-e maddesi uyarınca 8 yıllık zamanaşımına tabidir. Zamanaşımı geçen suçlar bakımından ise kamu davasının düşmesine karar verilmektedir³⁸.

---

³⁵ HAKERİ: s.47.

³⁶ BAŞARAN:s.170.

³⁷ ÜZÜLMEZ: s.215.

³⁸ Yargıtay 12. Ceza Dairesi'nin 24.05.2021 tarihli, 2021/465 Esas ve 2021/4099 Karar sayılı ilamı.

SONUÇ

TCK 257. Maddede düzenlenen görevi kötüye kullanma suçu “kanunda ayrıca suç olarak tanımlanan haller dışında” hükmü içerdiğinden dolayı bir torba hüküm niteliğindedir. Bu nedenle her somut olayda öncelikle eylemin başka bir suçu içerip içermediğinin tespiti son derece önemlidir.

Görevi kötüye kullanma suçu bir özgü suç niteliğinde olduğundan dolayı sadece kamu görevlileri tarafından işlenmektedir. Bu nedenle bu suç sadece kamu görevlisi olan hekimler tarafından işlendiğinden dolayı Yargıtay kararlarına göre özel tıp merkezlerindeki veya özel hastanelerde olan hekimlerin su suçu işlemesinin mümkün olmadığını görmekteyiz. Her somut olayın kendine göre, sanığın eylemine giren başka suçlardan dolayı cezalandırılır.

Bu suçun oluşabilmesi için fail; görevin gereklerini yapmakta ihmal veya gecikme gösterecek ve kişilerin mağduriyetine veya kamunun zararına neden olacak ya da kişilere haksız bir menfaat sağlayacaktır. Yine, kamu görevlisinin yapmakta ihmal veya gecikme gösterdiği hareketi ile görevi arasında en azından nedensellik bağı bulunması gerekmektedir.

Yargıtay kararlarına göre hekimin görevi ihmal suretiyle kötüye kullanma suçunda çoğunlukla hastanın müşahede altında gereken sürede tutulmamasını veya hastaya rahatsızlığına yönelik gereken öncelik verilmeden tedavi edilmesi gibi hususların karşımıza daha çok çıktığını görmekteyiz.

Görevi kötüye kullanma suçunun manevi unsuru kasttır. Bu suçun taksirle işlenmesi mümkün değildir. Suçun teşebbüs hükümlerine tabi olup olmadığı konusunda doktrinde tartışmalar mevcuttur. Kanaatimizce, bu suçun teşebbüs aşamasında kaldığı değerlendirilemeyecektir.

Son olarak belirtmeliyiz ki, ihmal suretiyle görevi kötüye kullanma suçunun hekimler açısından değerlendirdiğimizde kanunda ayrı bir suç olarak tanımlanması daha doğru olacaktır. Zira, bu suçun özellikle “taksirle öldürme” ve “taksirle yaralama” suçları arasında çok fazla karıştığını Yargıtay içtihatları ile de görmekteyiz.

KAYNAKÇA

- **AVCI, Mustafa / YERDELEN, Erdal:** Karar İncelemesi – Garantörsel İhmali Suçta İhmali ve İcrai Davranış Ayrımı, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XIX, Y. 2015, Sa. 1, s:163-190.
- **BAŞARAN, Serkan:** Görevi Kötüye Kullanma, Kamu Hukuku (Ceza Ve Ceza Muhakemesi Hukuku) Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara 2016.
- **CENTEL, Nur / ZAFER, Hamide / ÇAKMUT, Özlem:** Türk Ceza Hukukuna Giriş, Beta Yayınevi, İstanbul Eylül 2016.
- **COŞKUN İNCE, Şenay:** Tıbbi Müdahalelerde Hekimin Ceza Sorumluluğu, Adli Tıp Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Malatya 2020.
- **DİZDAR, Emre:** Hekimlerin Cezai Sorumluluğu, Galatasaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Hukuku Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Haziran 2018.
- **HAKERİ, Hakan:** Ceza Hukuku Genel Hükümler, Adalet Yayınevi, Ankara 2016.
- **HAKERİ, Hakan:** Tıp Ceza Hukuku, Seçkin Yayınevi, Ankara Mayıs 2021.
- **HATİPOĞLU, Gözde:** Hekimin Görevi Kötüye Kullanma Suçu Bakımından Cezai Sorumluluğu, Yaşar Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Bornova/İzmir, Temmuz 2020.
- **MEMİŞ KARTAL, Pınar:** Görevi Kötüye Kullanma Suçu (TCK m.257), Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan, s:1373-1395.
- **OKUYUCU ERGÜN, Güneş:** Görevi Kötüye Kullanma Suçu, TBB Dergisi, Sayı 82, 2009, s:1-31.
- **ÖZBEK, Veli Özer / DOĞAN, Koray / BACAKSIZ, Pınar:** Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Seçkin Yayınevi, Ankara 2021.
- **TOROSLU, Nevzat / TOROSLU, Haluk:** Ceza Hukuku Genel Kısım, Savaş Yayınevi, Ankara Eylül 2021.
- **ÜMİT, Ceyda:** Hekimlerin Mesleklerinin Uygulanmasından Doğan Ceza Sorumluluğu, TAAD, Yıl:8, Sayı:32 (Ekim 2017), s:197-246.
- **ÜZÜLMEZ, İlhan:** Görevi Kötüye Kullanma Suçu (Tck M. 257), Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XVI, Y. 2012, Sa. 1. s:191-216.
- **YOKUŞ SEVÜK, Handan:** Görevi Kötüye Kullanma Suçu (TCK, m. 257), DÜHFD, Cilt: 23, Sayı: 39, Y. 2018, s. 257-316.

- **ZAFER, Hamide:** Görevi Kötüye Kullanma Suçu (TCK: m.257), Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, Cilt:25, Sayı:2, Prof.Dr.Ferit Hakan Baykal Armağanı, Aralık 2019, s:1531-1561.